प्रदेश सरकार
भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय
कृषि विकास निर्देशनालय
माटो तथा मल परिक्षण प्रयोगशाला
झुम्का, सुनसरी
प्रदेश नं. १

माटोको नमूना संकलन गर्ने तरिका

अन्न तथा तरकारी बालीका लागि

एकै प्रकारको माटो (जस्तै रङ्ग, बनाबट, भिरालो पना आदि) भएको जमिनबाट १ वटा नमूना तयार पार्ने।

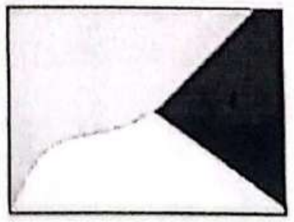

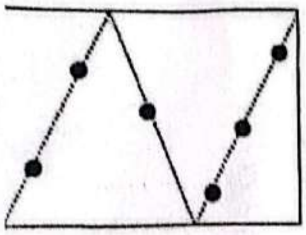

एउटा माटोको नमूना तयार गर्न १ रोपनीबाट कम्तीमा ५/६ ठाउँबाट माटोको नमूना लिनु पर्दछ।

प्रत्येक ठाउँमा १५ देखि २० से.मि. गहिरो 'V' आकारको खाल्डोको एक भित्ताबाट माथि देखि तल सम्म एउटै मोटाइको माटोको नमूना लिने।

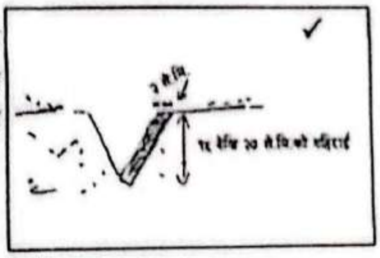

सबै खाल्डो बाट संकलित माटोको नमूनालाई एकै ठाउँमा जम्मा गरेर राम्रोसंग मिसाउने।

यसरी जम्मा गरेको माटोबाट ढुङ्गा, झारपात जस्ता अनावश्यक चिजहरुलाई हटाई ४ बराबर भागमा बाँडी आमने सामनेको २ भाग हटाउने।

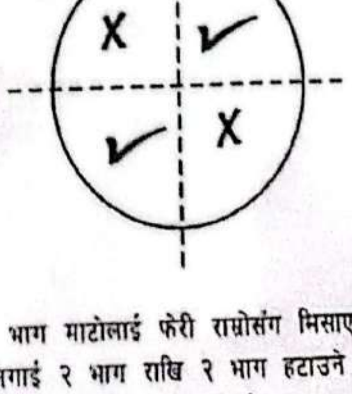

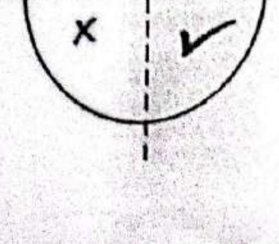

बाँकि रहेको २ भाग माटोलाई फेरी राम्रोसंग मिसाएर पून: ४ भाग लगाई २ भाग राखि २ भाग हटाउने। यो क्रम माटोका नमूना करिब १/२ के.जी. नभएसम्म दोहोर्‍याउने। आधा के.जी माटोलाई उल्लेखित विवरण लेखि प्रयोगशालामा पठाउने।

फलफूल बालीको लागि

फरक किसिमका माटो (जस्तै रङ्ग, बनाबट, भिरालोपना आदि) भएको जमिनबाट छुट्टा छुट्टै नमूना तयार पार्ने।

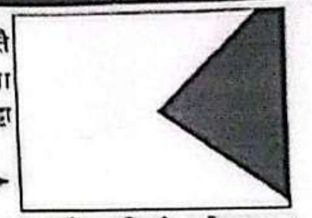

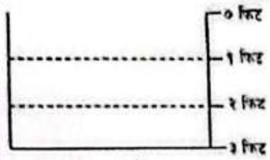

छनोट गरिएको जमिनबाट १ रोपनीबाट कम्तिमा एक वटा ३ फिट गहिराईको खाडल खन्ने। माटोको नमूना लिने खाडलको एक तर्फको भित्तामा माथिबाट तल तर्फ १, २, र ३ फिट गहिराईमा चिनो लगाउने।

चिनो लगाएको भित्ताबाट छुट्टा छुट्टै भाडांमा ०-१, १-२ र २-३ फिटसम्मको माटोको नमूना संकलन गर्ने।

यसरी छुट्टा छुट्टै संकलन गरेको माटो प्रत्येकलाई छुट्टा-छुट्टै ४ भाग लगाई आमने सामनेको २ भाग हटाई २ भाग बाकि राख्ने र यो क्रम माटो १/२ के.जी. नभएसम्म दोहोर्‍याउने।

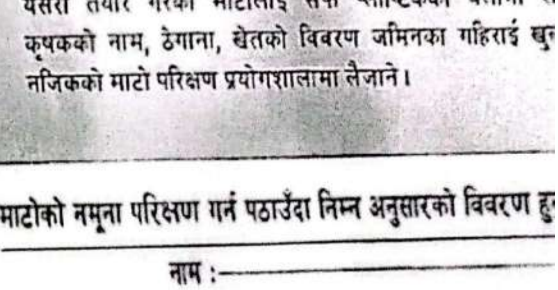

यसरी तयार गरेको माटोलाई सफा प्लाष्टिकको थैलोमा रा[illegible] कृषकको नाम, ठेगाना, खेतको विवरण जमिनका गहिराई खु[illegible] नजिकको माटो परिक्षण प्रयोगशालामा लैजाने।

माटोको नमूना परिक्षण गर्न पठाउँदा निम्न अनुसारको विवरण हु[illegible]

नाम :

ठेगाना :

खेतको नाम वा कि.नं. :

लगाउने बाली :

सिंचीत वा असिंचीत जग्गा :

माटोको नमुना लिने तरीका

माटोको नमुना वाली अनुसार फरक फरक गहिराईबट लिनु पर्दाछ ।

१. फलफूल बगैंचा/बालीको लागि लागी १ मीटर (३ फिट) गहिरो सम्मको ३ तह ३ वाट नमुना लिनुपर्दछ।

- ० देखि १२ इन्च सम्मको एउटा
- १२ देखि २४ ईन्च सम्मको दोश्रो र
- २४ देखि ३६ ईन्च सम्मको तेश्रो नमुना बनाई अलग अलग राख्नु पर्दछ।

२. अन्नवाली र तरकारीवालीको लागी ८ देखि १० ईन्च सम्म गहिराईको माटो नमुना लिनु पर्दछ ।

- प्लटमा नमुना लिदां M(एम) आकार वा Z (जेड) आकार वा वर्गाकार तरीका बाट नमुना लिनु पर्दछ ।

नमुना कसरी लिने ?

✓माटोको नमुना लिदाँ एउटा वयस्क बालीको जरा जति गहिराईसम्म जान्छ त्यति गहिराई सम्मको माटो लिनु पर्दछ ।

✓ कम गहिराई सम्म जरा जाने बालीहरु जस्तै तरकारी बाली, अन्न बाली आदि को लागी नमुना एक तरिकाले लिनु पर्दछ । (६–९ इन्च वा १५–२० से.मि.)

अन्नबालिको नमुना कसरी लिने ?

- प्रत्येक खाल्डो लाइ १५ देखि २० से.मि. गहिरो हुने गरि V आकारमा खन्ने

- अब खनेको खाल्डो बाट माथि देखि तल सम्म २० देखि २५ से.मि. गहिरो माटो खुर्पी वा कोदालोको सहायताले निकाल्ने